

TEDENSKA SLIKICA

PRILOGA

DOMOVINI

Leto I

V Ljubljani, dne 7. maja 1926

Stev. 23

Naša konjereja

Konjereja je v slovenskih pokrajinah že zelo stara in vsak boljši posestnik si je včasih redil po možnosti lepe konje, ki so sloveli daleč preko mej. Posamni posestniki so tekmovali med seboj, kdo bo imel lepše in boljše konje.

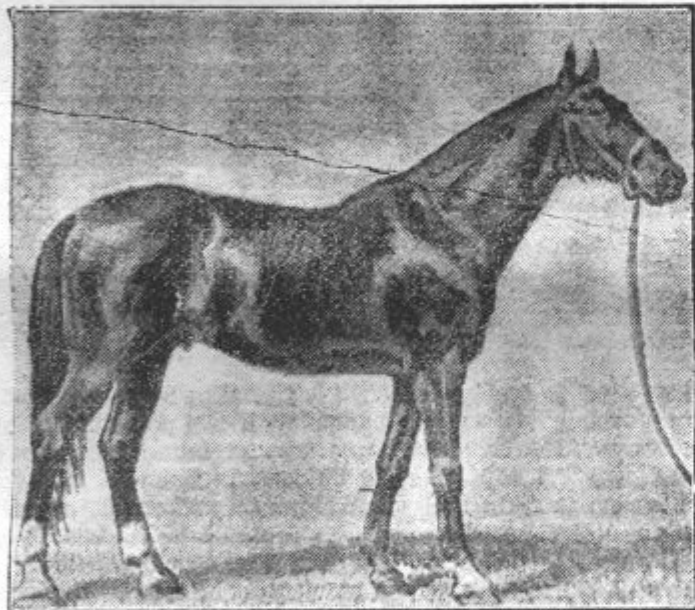
Poleg navadnih delavnih konjičev, s katerimi so garali med tednom, so redili lepe plemenske kobile in tudi žrebce, katerih navadno niso preveč gonili, pač pa so jih imeli za plemo in za osebno vožnjo, naprimer, da

se je peljala družina v nedeljo ali na praznik v sosedno vas k maši.

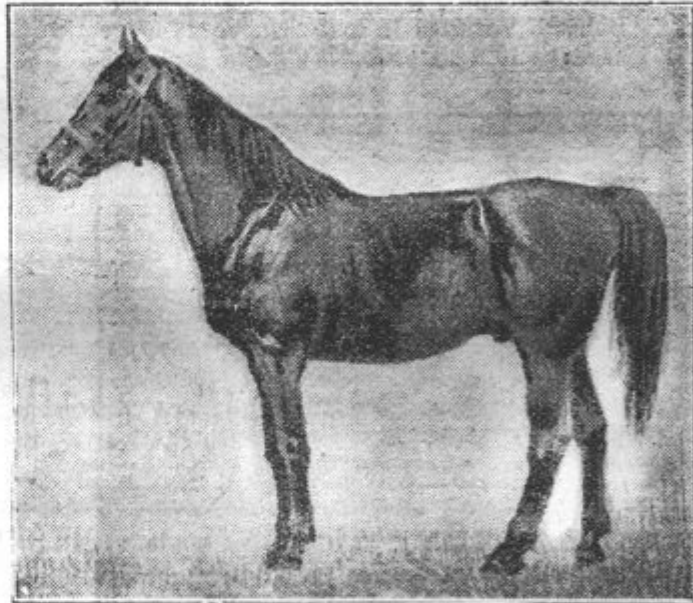
Krasno sliko je nudila kako lepo poletno nedeljo okrajna cesta; lepo je bilo videti praznično oblečenega slovenskega kmeta sedečega s svojo ženo na vozičku, pregrnjem z raznobarnimi novimi koci, katerega je igraje vlekla težka, močno obokana kobilica. Ponosno je stopala na vratu noseč z medenino okovan komat, ki je odseval v solncu in tupatam zarezgetala, kakor bi se

zavedala važnega opravila. Tako na Gorenjskem, Notranjskem in v nekaterih delih Dolenjske, kjer so gojili in še goje mrzlokrvno noriško plemo in pa na Štajerskem, kjer imajo belgijce.

Nekoliko drugačno sliko pa je nudila in še danes nudi Dolenjska, kjer že mnogo let goje lahke toplokrvne konjiče. V novomeškem, v krškem in enem delu brežiškega okraja, vidiš pred lažjimi vozički, takozvanimi zapravljički, vpreženega manjšega,

Žrebec Pozor, ameriški kasač.

Žrebec Dahoman, arabski polkrvec.

ognjevitiga, tankonogega konjiča, ki ne stopa tako ponosno kakor prej omenjeni, nego drvi kakor veter preko polja.

Ker je bila že svoječasno konjereja v Sloveniji važna gospodarska panoga, so ustanovili že leta 1816. v Ljubljani žrebčarno, ki so jo pa leta 1821. preselili na Selo. Da pa bi žrebčarna bolje uspevala in ker je bila konjereja tudi za vojaštvo zelo važna, so žrebčarno leta 1854. poddržavili; žrebčarno in vsa pripadajoča posestva je prevzel avstro-ogrski erar.

Do konca vojne je bila žrebčarna na Selu oddelek glavne žrebčarne v Gradcu. Iz Sela so dostavljali žrebce za oplemenjenje kobil po tedanji Kranjski, Istri in Goriški. Ob izbruhu vojne z Italijo so žrebčarno iz Sela preselili za nekaj časa na Hrvaško in kasneje pa v Ormož. Po preobratu so jo preselili zopet na Selo in jo znatno povečali.

V Jugoslaviji je žrebčarno prevzela civilna uprava, ki je podrejena ministrstvu poljedelstva in vodá.

Žrebčarna, ki je zelo vzorno vodena, nadzoruje celokupne konjski material v Sloveniji in razpolaga z izredno velikim števi-

lom, 165 najlepših žrebcev, in sicer primerljivih za posamezne okraje. Mrzlokrvnih je 109, 75 noričanov in 34 belgijcev. Toplokrvnih, lahkih, imajo 56 in sicer 39 angleških polkrvcev, 11 arabskih polkrvcev, 3 lipicane, 8 anglo-normanov, 9 ameriških dirkačev, ter 8 križancev.

V zasebni oskrbi je 118 žrebcev, ostali pa so za časa plemenilne dobe, t. j. od začetka februarja do konca junija na plemenilnih postajah, katerih imamo 8 v Sloveniji in sicer: Cven pri Ljutomeru, Spodnja Polskava, Brežice, Škocijan, Žabja vas pri Novem mestu, Velika Loka, Kostanjevica in na Selu.

Prinašamo sliko enega izmed naših najlepših žrebcev, ameriškega kasača »Pozora«, ki ga je žrebčarna kupila v ljutomerskem okraju. — Na drugi sliki vidimo arabskega polkrvca »Dahomana«.

Ameriški kasači so svetovno znani tekači, ki navadno prekose v hitrosti vse ostale pasme. Pri nas jih gojimo v ljutomerskem okraju, kjer prav dobro uspevajo.

Žal, da kljub lepim živalim konjereja povsod nazaduje. Posebno ponehava znatno povpraševanje po težkih konjih, ker jih da-

nes znatno nadomestuje motorni stroj, ki pa ubija nekdanjo idilo naših podeželskih cest.

Kot nekaj razveseljivega za Slovenijo naj omenimo lepo uspele vsakoletne konjske dirke, ki jih letno prirejajo naši kmetje in konjerejci. Dobro obiskane so vsakoletne konjske tekme na Dolenjskem v Št. Jerneju, kjer tekmujejo z izbornimi domačimi dolenjskimi konjiči, ki so zelo dobro uporabljivi za jahalne konje in jih tudi vojaštvo mnogo pokupi. Znamenite pa so tudi ljutomerske tekme, katere obiskujejo dirkači iz naše cele države in se jih udeležujejo tudi tujci.

Zadnji čas se zelo zanimajo za naše konje Rusi, ki so pred vojno sloveli radi izbornega konjskega materiala, ki so ga pa izgubili vsled vojne same in pa bolezni, ki so bile posledica velikanskim povojnim nerednostim. Naši dolenjski konjiči so baje prav pripravi in tudi zelo odporni, ter bi se dobro prilagodili razmeram šiirne stepe.

Pred preobratom smo gojili na Krasu posebno lepo in odporno toplokrvno konjsko pasmo, lipicance, ki so imeli svoje ime po velikih konjarnih v Lipicih blizu Trsta. Po vojni so se ti izborni konjiči znatno izredčili,

† Jernej Andrejka je bil sin kmečkih staršev iz Dolenj v občini Rova. Posvetil se je vojaškemu stanu in je tudi kot aktivni oficir vse svoje življenje ostal navdušen Slovenec. Leta 1905. je stopil v pokoj kot gardni podpolkovnik cesarske telesne straže. Z domačim 17. pešpolkom se je udeležil vojske proti Turkom v Bosni leta 1878. Svoje doživljanje je prekrasno opisal v mnogih spisih, posebno pa v knjigi «Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini», katero je v letih 1904. in 1905. izdala Mohorjeva družba. Podpiral je revne dijake in bivše vojake, katerim je pomagal s svojim velikim vplivom do dobrih služb. Posebno je pa skrbel za svojo rodno župnijo Rova, kjer je ustanovil ljudsko šolo, preskrbel podporo vodu in drugim koristnim napravam na Rovih, Zičah, Zagorici in Dolnjih. Poskrbel je tudi za nove zvonove na Rovih, kjer so ga 10. t. m. pokopali v lastno grobnico.

Ivana Markusova se je pred petdesetimi leti junaško borila na strani vstašev proti Turkij v Bosni in Hercegovini. Kmetinja je bila po rodu Holandka z velikega otoka Jave v Aziji. Navdušila se je tako za zatirane Jugoslovane da je prišla v Bosno in se kot nova »Devica Orleanska« bojevala za svobodo zatirane raje. Slučajno je z drugimi vstaškimi vodji prekoračila avstrijsko mejo, kjer so avstrijske oblasti junaške poveljnice aretirale in Markusovo internirale v Linco na Gornjem Avstrijskem. Z zvižajo ji je uspelo pobegniti iz Linca v Beograd, kjer so ji priredili slavnostni sprejem in bakljado, pri kateri je ona Srbe navdušila za vojsko proti Turkom. Konec aprila 1876. je med Turki in vstaši prišlo do velike bitke ob prelazu Duga, kjer je bil turški paša Ahmed Muktar s svojo vojsko popolnoma potolčen. Napovedala je tudi Srbija vojsko in slavno zmagala.

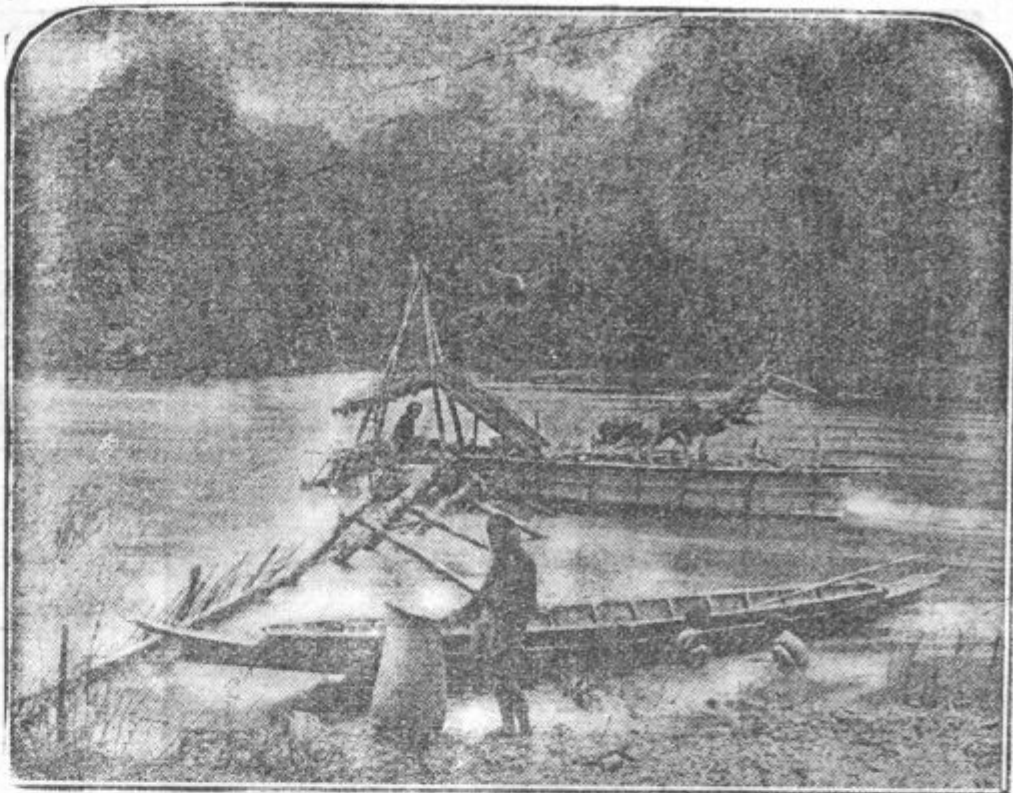
Starinsko znamenje na trgu v Škofji Loki. Pred nekaj leti se je podrl visok steber v sredini z Materjo božjo z Jezuškom na vrhu. Razklani kip so raztolkli za gramoz in z njim posuli cesto okrog znamenja. Škofja Loka je najbolj klerikalno mesto v Sloveniji, pa ima najbolj zanemarjeno župno cerkev v deželi, nima še vseh zvonov, katere so si omislile že najbolj revne podružnice, in klerikalni meščani tudi nočejo popraviti naslikanega znamenja. Gospod knezoškof na svojih pogostih potih mimo znamenja gotovo še nikdar ni opazil te sramote, ker mora preganjati «Domovino». Zato danes tudi objavljamo sliko, ker jo bo škof gotovo videl in iz nje spoznal, kakšna je klerikalna pobožnost.

Člani Sokola na Ježic pri Igrici: »Moč uniforme«.

Abd-el-Krim se bori s Španci in Francozi za samostojnost Kabilov in njih države Rif v severni Afriki.

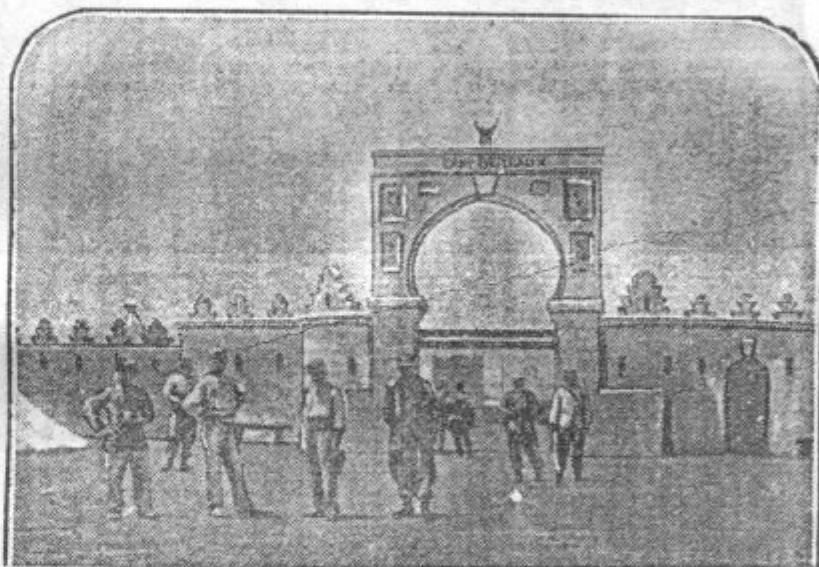
Ribolov v Birmi, deželi v jugovzhodni Aziji.

Starinska ženska narodna noša iz vzhodne Francije

Glava konja plemu ite angleške pasme.

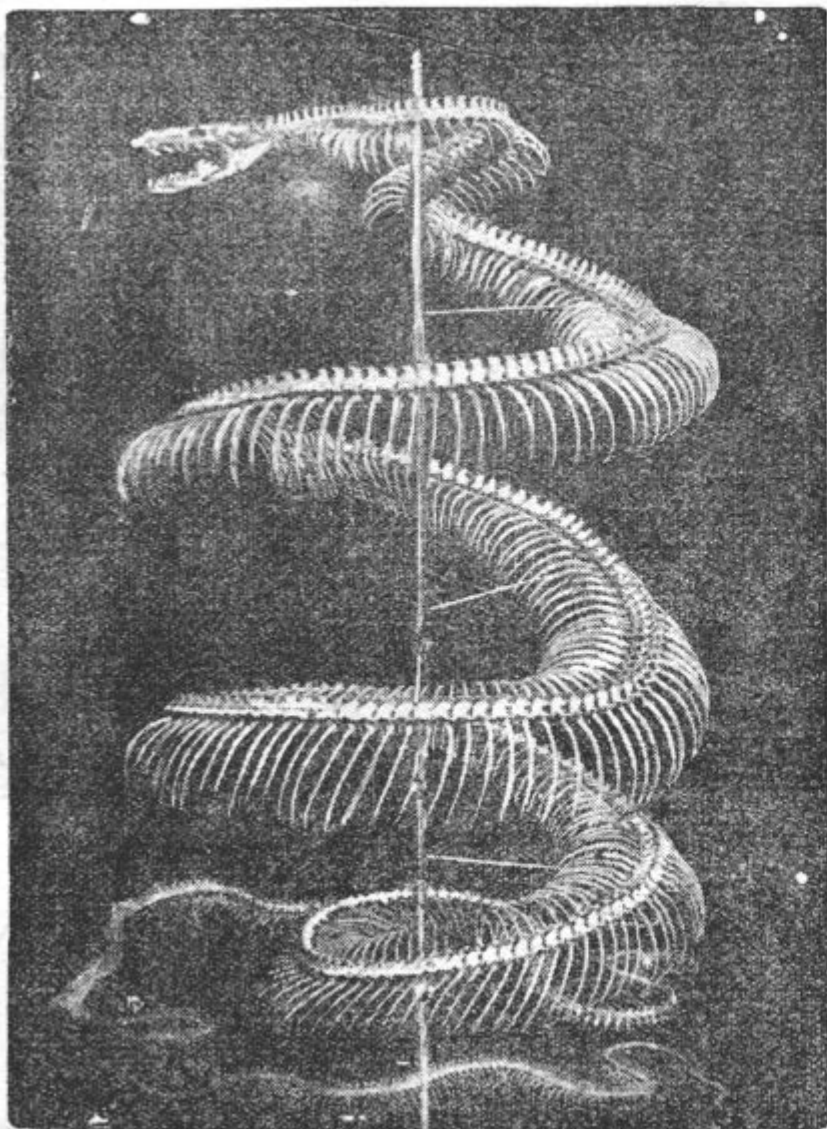
Taborišče Francozov v Udždi, mestu pogajanj med Abd-el-Krimovim in francoskimj ter španskimj zastopniki.

Nevaren skok čez zapreko pri konjski dirki na Francoskem

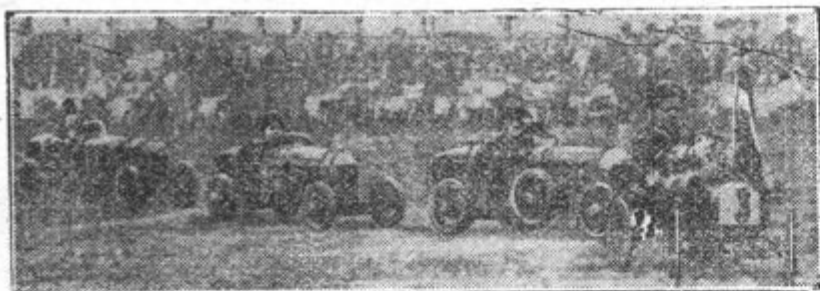
Obletnica ustanovitve Rima se vrši vsako leto z največjim slavnostmi. Šolske učence korakajo mimo Mussolinija, pozdravljajoč ga po fašistovski z rokami.

Okostje velikanske kače klopotače.

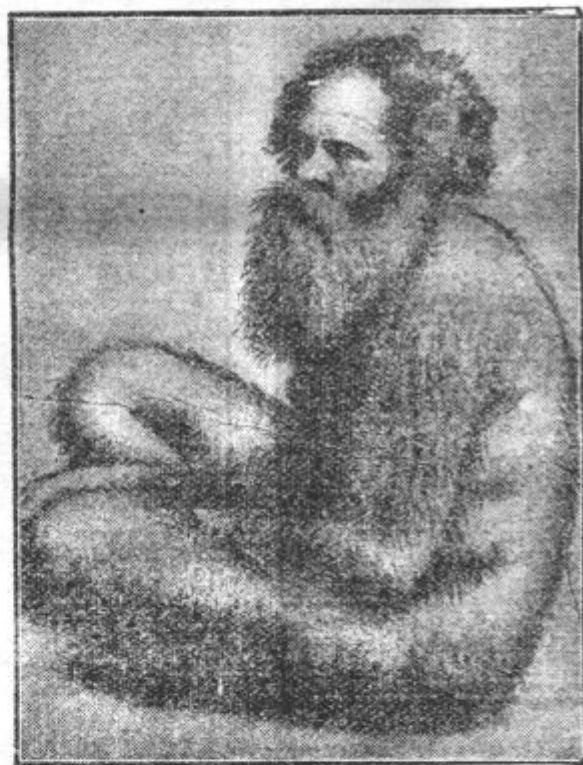

Lama je prežvekovalka iz južnoameriške države Peru in udomačena koristna domača žival v teh goratih krajih.

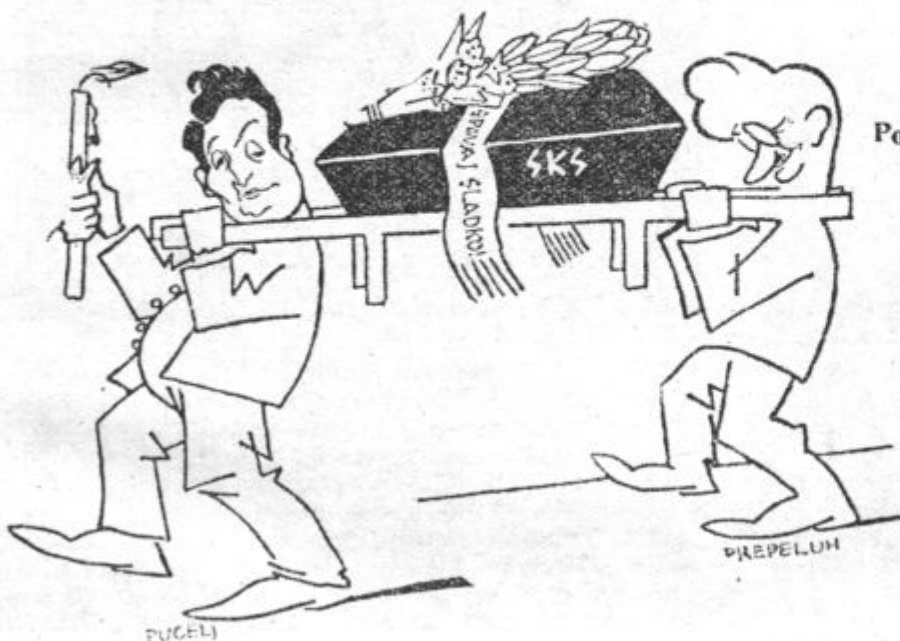

Avtomobilska tekma otrok v Milanu v Italiji.

Pogreb SKS ob ustanovitvi radičevske stranke v Sloveniji.

Po celem telesu gosto poraščenji mož iz rodu Aino na Japonskem.

Pucelj: Smrt SKS je moje življenje.

Na levi ženska z veliko brado, na desni pa mož z ženskim obrazom.